

Liefde tot het uiterste

Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezingen: Johannes 13: 1-15, Johannes 13: 21-30

Beeldmeditatie

Alle vier de evangelisten leggen eigen accenten wanneer ze het verhaal van Jezus' lijden en sterven vertellen. Wat is nu het eigene van Johannes? Johannes benadrukt in zijn wijze van vertellen, dat Jezus geen slachtoffer is, maar de regisseur van zijn eigen leven. Zijn lijden en dood overvallen hem niet – hij weet wat er zal gaan gebeuren. Dit aangaan, wat er staat te gebeuren, dat is zijn eigen vrije keuze.

Opstanding,
Grady van den Bosch

Zo begint ook het gedeelte dat we lezen: 'Het was kort voor het pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan.'

In deze eerste regels lezen we ook waaróm Johannes de soevereiniteit van Jezus zo benadrukt. Dat wat Jezus zelf aangaat, dat doet hij uit liefde. Zijn vrije keus om het lijden op zich te nemen wordt door liefde gemotiveerd. Liefde tot het uiterste. *Aus Liebe will mein Heiland sterben.*

Deze soevereine persoon, zoals Johannes Jezus beschrijft, die weet wat er te gebeuren staat, legt zijn bovenkleding af, knielt neer en gaat het nederigste van het nederigste werk doen: hij gaat de voeten wassen van zijn leerlingen. Enorm schokkend moet dat zijn geweest. En dat zien we ook aan de reactie van Petrus.

De handeling is op zich van grote betekenis. Het is een indrukwekkend voorbeeld van dienstbaarheid. Maar wat Jezus doet staat ook ergens voor. Het is ook een symbolisch gebaar.

In bijbels spraakgebruik staat het afleggen van kleding voor het afleggen van je leven. Zo heeft Paulus het over het afleggen van je oude leven (als een oude jas) en het aantrekken van een nieuwe levenswijze (Efesiërs 4,22). En in de tweede brief van Petrus wordt doodgaan beschreven als het afleggen van de tent waarin je woont (2 Petrus 1,14).

Met het afleggen van zijn bovenkleding om de voeten van zijn leerlingen te kunnen wassen, zegt Jezus dus: Ik ga mijn leven afleggen, ik ga mijn leven geven ten dienste van jullie, vóór jullie.

In het evangelie van Johannes komen de instellingswoorden die Jezus uitspreekt tijdens het pesachmaal met zijn leerlingen niet voor. Johannes beschrijft niet hoe Jezus brood breekt en deelt en zegt: 'Dit is mijn lichaam, dat voor jullie gegeven wordt.'

Maar eigenlijk zegt Jezus met het afleggen van zijn bovenkleding hetzelfde als met het breken en delen van het brood: "Dit is mijn leven dat ik afleg, dat ik geef, voor jullie, uit liefde".

In de diensten van deze Stille Week nemen de schilderijen van Grady van den Bosch een belangrijke plaats in. In de vespers gisteren, eergisteren en maandag zagen we drie van haar *piëta's*, afbeeldingen van een moeder met het lichaam van haar dode kind op haar schoot.

Van het schilderij dat deze avond centraal staat zegt Grady van den Bosch zelf, dat het qua houding ook wel wat wegheeft van een piëta. Maar ze gaf het schilderij een geheel andere titel, namelijk: *Opstanding*. Ze bedoelde Jezus af te beelden, die de linnen doeken ophoudt, waarin zijn dode lichaam was gewikkeld.

Ik zag het schilderij vóór de expositie, zonder de titel te weten. Ik zag er geen Pasen in, geen opstanding, maar Witte Donderdag. Ik zag er Jezus in die zijn bovenkleed had afgelegd, om de voeten van zijn leerlingen te kunnen wassen. Ik denk dat de kunstenaar ons die vrijheid laat, om dit er ook in te zien.

Jezus houdt zijn bovenkleding op en zegt: “Dit is mijn leven, dat ik afleg, ten dienste van jullie,” zoals hij later bij de maaltijd ook zal zeggen, wanneer hij een brood gebroken heeft: “Dit is mijn lichaam, dat voor jullie gegeven wordt”.

Laten we een poosje in stilte kijken naar dit gebaar, dat uit liefde wordt gedaan en het op ons in laten werken.